

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr.

Fylke:

Trondh.

Tilleggsspørsmål nr.

Herad:

Nordreisa

Emne:

Ølbrygging

Bygdelag:

Oppskr. av:

Jeggar Elgtand

Gard:

(adresse):

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Ølbryggingen tok slutt i Nordreisa for ca 80 år siden. Den 84 årige Christian Fossum og Johannes Rasmussen, Kjelleren (samme alder) kunne begge huske bryggekannen som stod brennende på deres gårder. "Hølker" kalte de dem. - (Eadet, hølke brukes ennå i Nordreisa om et bekk med hølke.)

De, og andre gamle jeg spurte, hadde i sin ungdom hørt om ølbrygging og noen også om brennevissabrenning for deres tid. De gårder man nevnte ~~her~~ som man særlig bygget øl på var Fossums og Kjelleren. Disse var fra gammelt av utskandgårder. Johannes Rasmussens bestefar Rasmus Pedersen ristet sine 4 sønner ut med hver sin ølting med fullt utskyr og efterlot sig ved sin død over 1000 daler i kontanter.

Johan Ludsen, Appelmund, hvis mor var en datter av nevnte Rasmus Pedersen fortalte at ~~han~~ ^{han} ~~kunne~~ ^{kunne} huske brenning i Kjelleren.

Også andre gårder enn de nevnte bygget

litt öl, men det var helst til spesielle anledninger
som byturer og barmedier.

Johan Andersens mor hadde fortalt at man
hadde noe horn selv, men at man også bygget
av jernfort horn (sydfer - ikke russisk.)

Det saes om ølet at det var sterkt og
mange tok sig en kraftig røs.

I nyere tid er der igjen en og annen som
bygger litt öl, men ingen av makt. de
kjører maltebrød.

Da man ulovlig begynte å brenne efter
friste underskrift var det en gammel finsk
kone Kaisa Heinäjärvi, som lærte noen
ungdommer kunsten. Hun hadde den fra
sin hjembygd i finsk Karelen.

Omtrent samtidig var der en utflyttet
reiseværing som var hjemme på besøk.
Han lærte også noen kunster.

På har der vært noen folk, helst av finsk
avstammning som bygget et mildt öl av
mjøl - kvass - vaasi på finsk. Efter
århundredeshiftet var det omtrent slutt med
denne bygging. Man forlangte sterkere saker.

Kvass brukte man enten til maten eller
som løskedrikk i høya.

På var der noen få som bygget (helt i ny
tid) et öl av frø som de sa. Dette var

3
en sopp man sette til en linn sirups-
opløsning enten på flasken eller krukken.
Lange steder hadde man den i stuevinduet.
dette ol drakk man til maten. Kan kanskje
noen som brukte det istedenfor melk
til grøten.